

Maitshen

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizedik évfolyam.	12. szám.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely, 1912. márc. 21.
Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér		Dr. Keith Ferencz várm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely. Árpád-utca 3 szám, hová az előfizetési pénzek küldendők.

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

80.

Szám: 218—1912. alisp.
7—1912. közgy.

Tárgy: Alispán előterjesztése az iránt, miszerint hatalmazza fel a közgyűlés, hogy az 1912. évben minden utásznak havonta legalább 4—6 korona pótlékot adhasson s hogy az 1911. évben fel nem használt erre vonatkozó 1512 korona hitelt; ugyanarra a célra 1912 évben felhasználhassa.

Határozat.

A törvényhatósági bizottsági közgyűlés az előterjesztés folytán felhatalmazza az alispánt, hogy az 1912. évtől kezdve minden utásznak fizetési pótlék címen 4—6 koronát s a kiválóbaknak a rendelkezésre álló hitelen belül azonfelül még havi két (2) koronát utaljon és megengedi, hogy az ugyanilyen célra engedélyezett, de az 1911. évben fel nem használt 1512 koronányi hitelt az 1912. évben az utások ezen segélyezése céljára felhasználhassa.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyen, 1912. évi márczius hó 6-án tartott rendkívüli közgyűléséből.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

81.

Szám: 9447—1912. alisp.

Valamennyi községi és körjegyző urnak.

A múlt évi 89. itteni szám alatt a járási főszolgabírák útján ki lettek adva a jegyzői illetmény hátrálékokról szerkesztett kimutatások, a mely kimutatásokba azonban, a mint a több községből hozzám érkezett felszólamlásokból meggyőződtem, több téves adat került.

Erre való figyelemmel figyelmeztetem a jegyző urat, hogy mindenik község a jegyzői fizetéshez való hozzájárulás címén további esetleges intézkedésig évenként továbbra is azt az összeget köteles fizetni, a mely összeg a község terhére eddig is előíratott s a mely összeg az 1909. évi vármegyei hivatalos lap 1. számában megjelent 8540—908 számú alispáni intézkedésben is fel van tüntetve.

Addig is azonban, a míg a helyes hátráléki kimutatás megszerkesztése és kibocsátása iránt intézkedhetném, felelősség terhe alatt felhívom jegyző urat állapítsa meg az ottani számadások alapján, hogy a község (községek) a 8540—908. számú alispáni rendeletben is kitéüntetett összeget az 1909. évtől kezdődőleg pontosan befizették-e? A mennyiben ez meg nem történt volna intézkedjék, hogy a hátrálékos községek hátrálékaikat sürgősen fizessék be, mert a jegyzői fizetési alap a künn levő hátrálékok miatt kötelezettségeinek csak folytonos kölcsönműveletek igénybevételével tud megfelelni.

Figyelmeztetem jegyző urat, hogy a késedelmes befizetések miatt késedelmi kamatok végrehajtási s esetleg egyéb költségek miatt a községeket érhető károkért a jegyző urat is felelőssé teszem.

Székelyudvarhelyen, 1912. évi márczius hó 7-én.

Sebesi, alispán.

82.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

444/VI—2. szám.

Körrendelet a mezőgazdaságra káros rovarok irtása tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

A mezőgazdaságra káros rovarok az ország mezőgazdasági termelésében évenként igen jelentékeny károsodást okozván, a folyó évben is kü-

lönös súlyt kell helyezni arra, hogy a védekezés eljárás minél tökéletesebb és célravezetőbb legyen.

I. A gyümölcsfák kártékony hernyóit az 1894: XII. t.-cz. 50. §-a értelmében minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, legkésőbb azonban márczius végéig irtani, illetőleg a fákat és bokrokat a hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani, s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és hernyótojásokat elégetni. A később mutatkozó hernyók tömeges megjelenésük alkalmával szintén megfelelőleg pusztítandók.

Az irtási kötelezettség kihirdetése, az ellenőrző szemlék s a mulasztások esetén való eljárás részletei tekintetében az 1911. évi 5000. sz. F. M. körrendelet rendelkezései irányadók.

II. A cserebogaraknak kötelező irtását ugyan csak az idézett törvényszakasz rendeli el akként, hogy tömeges megjelenésük alkalmával megfelelő módon pusztítandók. A cserebogarak irtási módjára (szedésére és elpusztítására), valamint az irtásnak ellenőrzésére s a mulasztókkal szemben való eljárásra általában ugyanazok a rendelkezések érvényesek, melyek a fentebb jelzett körrendelet 1—7. pontjaiban a hernyók elleni védekezésre nézve foglaltak.

III. A marokkói sáska irtásáról az 1907. évi XXXI. t.-cz. s annak végrehajtása iránt kiadott 28000—907. sz. rendelet intézkedik. E törvény értelmében, ahol a sáska már az előző években is károkat okozott vagy a sáska előfordulása várható, kötelesek a külső mezőrendőri közegek, vagy a községi előjárók a határt minden év április 15-től július végéig állandóan felügyelni. Azokon a birtokokon, amelyek mezőrendőri felügyelet szempontjából a községi határtól elkülönítve kezeltetnek, az illető birtok tulajdonosa, haszonélvezője, vagy pedig a birtok önálló gazdasági vezetésével megbízott alkalmazott köteles teljesíteni a felügyeletet. A sáska fellépését a felügyeletre köteles hatósági közegek, valamint magán egyének a törvényben előírt módon bejelenteni tartoznak.

A megfigyelés és védekezés, valamint az állami közreműködés és a büntető rendelkezések módozatai tekintetében általában utalok a jelzett törvény és végrehajtási rendeletének határozmányaira.

IV. A vértetű az 1899. évi 9679. sz. F. M. körrendelet értelmében kötelezőleg irtandó.

Minden birtokos köteles birtokán, minden mezőn és hegyőn az őrizetére bízott területeken az almafákat folytonos figyelemmel kíséreni s a vértetű előfordulásának gyanúja esetén a községi előjáróságnak azonnal jelentést tenni. Ha a helyi hatóság a vértetű fellépését megállapította, a birtokos tartozik a kapott utasítás szerint az irtást büntetés terhe alatt végezni.

Az ellenőrzés és szakértői utmutatás iránt részletesen az utóbb idézett körrendelet intézkedik.

V. A darázsokat az 1902. évi 11974. sz. F. M. körrendelet értelmében az 1894: XII. t.-cz. 52. §-ának második kikezdése szerint a birtokos birtokán, a mező- és erdőőri személyzet pedig az őrizetére bízott területen irtani köteles.

Hogy a káros rovarok irtása körüli eljárás

felől a gazdaközönség és a hatóságok egyöntetű és behatóbb tájékozást nyerhessenek, ehhez a rendeletemhez mellékelem a hernyók, cserebogarak, a marokkói sáska, a vértetű és a darázsok irtására vonatkozó utmutatások megfelelő számú példányát, mely utmutatások az újabban végzett kísérletek eredményeinek figyelembevételével készültek.

Intézkedjék a törvényhatóság, hogy ezek az utmutatások az elsőfoku közigazgatási hatóságok és a községi előjáróságok között szétosztassanak, az illetékes hatóságokat pedig figyelmeztesse, hogy az idevágó törvényes rendelkezések pontos végrehajtásáról való gondoskodás kötelességüket képezi.

Mint hogy a védekezésnek csak akkor lehet sikeres eredménye, ha az irtás alaposan, lelkiismeretesen, de főleg egyöntetű eljárással és egyesült erővel hajtatik végre, különösen szigorú kötelességévé teszem a községi előjáróságoknak, hogy az irtási kötelezettségekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket, valamint az irtási utmutatások lényeges tartalmát a szokásos módon több ízben tegyék közhírré, ugyszintén az irtási munkálatok ellenőrzését felelősség terhe mellett a legnagyobb gondtal gyakorolják.

Azon esetekben, ha a védekezés czélszerűsége tekintetében felmerült esetekben kifolyólag közelebbi szakszerű tájékoztatások lennének szükségesek, vagy a mezőgazdaságot károsító más állatok lépnének fel veszélyeztető módon, a védekezés teendőire nézve a m. kir. Rovartani állomás (Budapest, II, Intézet-u. 1.) az érdeklődők megkeresésére megadja a szükséges utbaigazításokat.

Végül felhívom a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy jelen rendeletem végrehajtásának eredményéről hozzám folyó évi október 31-ig jelentést tegyen. E jelentésben említést kell tenni a következőkről:

- előfordult-e számottevő mértékben a káros rovarok valamelyike?
- ha igen, miként végeztetett az irtás s minő eredménnyel?
- hány személyt kötelezett egyenes felhívással a hatóság az irtásra?
- hányan itéltettek el kihágás miatt?
- kötelesség mulasztás miatt indított-e figyelmi eljárás valamely hatósági közeg ellen?

Budapest, 1912. február 12.

Gróf Serényi, s. k.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 2234—1912. alisp.

Székelyudvarhely város polgármesterének és rendőrfőkapitányának, a főszolgabíráknak, s a községi előjáróságoknak.

Fenti rendeletet azzal a felhívással közlöm, hogy annak szoros betartásáról gondoskodjanak, s a szükséges közhírré tétel iránt intézkedjenek, s a rendeletben jelzett és a czimzett hatóságok részére csatolt utmutatásokat a gazdaközönség előtt behatóan ismertessék. A rendelet utolsó bekezdé-

sében jelzett kérdésekre pedig Székelyudvarhely város polgármestere, rendőrfőkapitánya és a főszolgabírák hozzájárulással, az előjárások pedig a főszolgabírákhoz október 1-éig mulhatatlanul tegyék meg jelentésüket.

Székelyudvarhely, 1912. évi márczius hó 11-én.

Sebesi, alispán.

83.

Magyar királyi honvédelmi miniszter.
23439. szám. 3.

Nem tényleges honvéd legénység értesítése, hogy tavasszal és ősszel fegyvergyakorlatra való bevonulásra jelentkezhet.

Udvarhelyvármegye közönségének.

A m. kir. honvéd gyalogságnál és a budapesti 1., debreczeni 2., váci 6., pápai 7., pécsi 8., varasdi 10. honvédszár ezrednél a folyó évben az eddig is szokásos augusztus—szeptember havi fegyvergyakorlatokon kívül még május hó 28-ától a honvéd gyalogságnál június 23-áig, a honvédszár ezrednél június 24-éig fognak fegyvergyakorlatok tartatni.

Felhívom a törvényhatóságot ezt azonnal a legszélesebb körben, a helyi szokásos módon, azon hozzáadással közhírré tétetni, hogy a m. kir. honvéd gyalogság, valamint az 1., 2., 6., 7., 8. és 10. honvéd huszár ezredek állományába tartozó azon nem tényleges legénységnek, mely a folyó évben fegyvergyakorlat teljesítésére kötelezve van (a tartalék 1909., 1907., 1905., 1903. és 1901., továbbá a póttartalék 1909., 1907., 1905. és a közös hadseregétől származó 1901. évfolyamaihoz tartozó azon legénységi egyének, kiknek valamely különös tényleges szolgálat ezen fegyvergyakorlat rovására nem tudatott be, továbbá mindazok, a kik az előző évről a fegyvergyakorlatnak elhalasztása stb. folytán azt a folyó évben utánpótolni tartoznak) megengedtetik, a mennyiben a fegyvergyakorlatot polgári foglalkozása, keresete, vagy magán viszonyai következtében egyik vagy másik fegyvergyakorlati időszakban ohajtja teljesíteni, hogy ebbeli kérelmét azonnal az illetékes vagy tartózkodási hely honvédkiegészítő parancsnokságnál vagy saját ezredparancsnokságánál szóbelileg vagy írásban, esetleg levelezőlapon — az ezred, sorozási évfolyam és anyakönyvi lapszámnak felmentése mellett — bejelentse.

A mennyiben az őszi fegyvergyakorlatra előírt állomány azt megengedi, a behívások a jelentkezések ügyelembé vétele mellett fognak eszközöltetni.

Budapest, 1912. évi február hó 27-én.

Hazai s. k., honvédelmi miniszter.

Udvarhelyvármegye alispánjától.

Szám: 1975—1912. alisp.

Valamennyi községi és körjegyzőnek és az összes községek előjáróságának.

M. kir. honvédelmi miniszter urnak fenti körrendeletét a községekben szokásos módon való közzététele céljából kiadom.

Székelyudvarhely, 1912. márczius 9-én.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

84.

M. kir. pénzügyminiszterium.

17998. szám.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának

Székelyudvarhely.

Az 1909. évi V. t.-cz. alapján készitendő új földadó sorozati munkálatok egy részének irodai feldolgozása befejezést nyervén, intézkedtem az iránt, hogy ezek az új munkálatok, elkészültük sorrendjében, az esetleges felszólalások beadhatása céljából csoportonként fokozatosan közszemlére kitétessenek.

Az idézett törvénycikk 29. §-ának a) pontja értelmében a földadó 1913. évi január hó 1-től kezdve már ezen új munkálatok alapján levén kivetendő, ezen időpontig az esetleges felszólalásoknak elintézését kell nyerniök, a mi csak a kiadott rendelkezések és kitézött határidők legpontosabb betartása mellett lesz lehetséges.

Felhívom ennek folytán a törvényhatóságot, miszerint az illetékes községi (városi) közegeket szigoruan utasítsa, hogy az ez irányban veendő rendelkezéseknek mindenkor a legnagyobb pontossággal feleljenek meg.

Intézkedtem arra nézve is, hogy a mennyiben ennek daczára e közegek késedelmes eljárást tanusitanának, vagy bármily irányban fenakadás állana elő, szakközegeim orvoslás végett azonnal az illetékes járási főszolgabíróhoz forduljanak és elvárom, hogy e fontos közérdeket képező működésükben mindenkor hathatós támogatásban fognak részesítettetni.

Budapest, 1912. évi február 22-én.

A miniszter helyett:

Teleszky s. k., államtitkár.

Szám: 2111—1912. alisp.

Székelyudvarhely város tanácsának, a járási főszolgabíróknak, valamennyi község előjáróságának.

Fenti rendeletet alkalmazkodás céljából közlöm.

Székelyudvarhelyen, 1912. évi márczius hó 8-án.

Sebesi, alispán.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körözhvények.

Állati betegségek. *Rühkór* föllépett szorványosan Magyarhermány község lóállományában.

Sertésvész megszűnt Székelyandrásfalva, Kisbaczon és Székelyszenterzsébet községekben.

Pályázati hirdetés. (826—1912 szám.) Udvarhelyvármegye udvarhelyi járásában lemondás folytán megüresedett bögözi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalma 1000 korona készpénzfizetés.

Felhívom a pályázni ohajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6 § a, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. § ában körülírt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket nálam folyó évi *márczius hó 30-áig* adják be.

A választás határnapjáról később fogok intézkedni.

Székelyudvarhely, 1912. évi márczius hó 13-án. *Szabó*, tb. főszolgabíró.

Hirdetmény. (2049—1912. szám.) A Csiszér György féle alapítványról alkotott és a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter által jóváhagyott alapító levél rendelkezése értelmében közhírré teszem, hogy az alapítványnak 1911. évi 665 korona 07 fillér kamatjövendelméből:

1. 177, Egyszázhetvenhét korona 40 fillér továbbra tőkésítetik;

2. 44, Negyvennégy korona 33 fillér a háztartási pénzalaphoz csatoltatik;

3. 147, Egyszáznegyvenhét korona 78 fillér Székelyvécze község előjáróságának az alapító levélben meghatározott iskolai célokra adatik ki;

4. 295, Kettőszázkilencvenöt korona 56 fillér az alapító levélben meghatározott kiskorúak neveltetési költségeire fordítottatik.

Felhívom mindazon érdekeltek, a kik a 4. pont alatt megjelölt összeg elnyerése iránt pályázni ohajtnak, hogy ez iránti folyamodványaikat 1912. évi *április hó 30-áig* bezárólag Udvarhelyvármegye alispáni hivatalához adják be.

A kik fenti határidőig folyamodványaikat be nem nyújtják, eselleges jogosultságukat a folyó évre elveszítik

Székelyudvarhelyen, 1912. évi márczius hó 15-én. *Sebesi*, alispán.

Pályázati hirdetmény (17498 szám.) A gödöllői állami méhészeti gazdaságban földmives gazdák részére a folyó évben négy 18—18 napra terjedő méhészeti tanfolyam fog tartatni; nevezetesen az első május hó 2—19; a második május hó 22-től június 8-ig, a harmadik június 12—29. és a negyedik július 3—20 ig.

Ezen tanfolyamok célja alkalmat szolgáltatni a résztvevőknek a méhtenyészéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására és a méhkaptárak és méhészeti eszközök készítésének megtanulására.

A tanfolyam a résztvevőkre nézve teljesen

ingyenes, amennyiben nemcsak ellátásban részesülnek, de a m. kir. államvasutak vonalain III. ad osztályú utijegyük ára is megtérítetik, ha felvételük esetén a részükre megküldendő féláru jegyváltásra jogosító igazolvány használatával utaznak.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhívóknak, hogy egy koronás bélyeggel és községük előjáróságának ajánlatával ellátott folyamodványukat a m. kir. földművelésügyi miniszterhez czimezve legkésőbb egy hónappal a látogatni szándékoló tanfolyam kezdete előtt nyujtsák be, megjelölve folyamodványukban a m. kir. államvasutak azon állomását, ahol az utazást megkezdi, illetőleg a honnan kedvezményes áron utazhatnak.

Előnyben részesülnek azok a folyamodók, akik a tanfolyamra való felvételüket már előző évben kérték, de helyszüke miatt kérésük teljesíthető nem volt.

Budapest, 1912 február 26. A miniszter rendelkezésből: *Tervey* s. k., miniszteri tanácsos.

Hirdetmény (288—1912 szám.) A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi január hó 27-én 80043/I. Á—911. számú rendeletével a székelyudvarhelyi kir. államépítészeti hivatal leltárában lévő és kiselejtezett s alább megnevezett műszerek, irodaszerek és butoroknak nyilvános árverés útján leendő eladását engedélyezte.

1. Vázonmérőszalag 5 drb. 2. Aczélmérőszalag 2 drb. 3. Szögtűkör 2 drb. 4. Nyomjelző rud 10 drb. 5. Függélyező 3 drb. 6. Vázonesernyő 1 drb. 7. Rajzeszköz 1 drb. 8. Levélmérleg súlylval 1 drb. 9. Állóruhafogas 2 drb. 10. Nádszék 7 drb. 11. Üveges könyvszekrény 1 drb. 12. Vasbádog moszóállvány 1 drb. 13. Asztali lámpa 3 drb. 14. Vízszinelő 3 drb.

Az említett tárgyak folyó évi *márczius hó 26-án* d. e. 10 órakor a kir. államépítészeti hivatal helyiségében nyilvános szóbeli árverés útján el fog adatni

Kikiáltási ár 24 kor. 60 fillér.

Ezen árverésre a venni kívánók ezennel meghívótnak.

M. kir. államépítészeti hivatal. Székelyudvarhely, 1912. évi márczius hó 7-én. A hivatal főnöke: *Szobolka Rezső*, kir. műsz. tanácsos.

Elveszett marhalevél. Dobai Mihály vágási lakos tulajdonát képező egy darab 3 éves szürke szőrű ökör és egy darab 3 éves fehér szőrű ökörrel kiállított egy—egy darab 058980. és 058981. számú marhalevél elveszett.

Elveszett munkásigazolvány. Deák András homoródalmási lakos elvesztette az 1904. július hó 20-án 39. sz. alatt kiállított munkásigazolványát.

Elveszett cselédkönyv. Vas György homoródalmási lakos cselédkönyvét, melyet a homoródalmási előjáróság ez előtt mintegy 10 évvel állított ki, mult év folyamán ismeretlen helyen elvesztette.

Elveszett cselédkönyv. Soós Ferenc homoródalmási lakos a Homoródalmáson 1907. április 17-én 8. szám alatt kiállított szolgálati cselédkönyvét a mult év folyamán, midőn Kőpeczről Homoródalmásra utazott elvesztette.